

Identiteitsfragmentatie bij patiënten met dissociatieve stoornissen, posttraumatische stress-stoornis, borderline persoonlijkheidsstoornis en vermijdende persoonlijkheidsstoornis

Gepubliceerd: 05-12-2022 Laatste bijgewerkt: 17-01-2025

Het doel van het huidige onderzoeksproject is om de aannames van de twee genoemde modellen te testen door de cognitieve prestaties van personen met DD op verschillende taken (bijv. geheugenverwerking, emotieperceptie) te vergelijken met patiënten...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestart
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Samenvatting

ID

NL-OMON51541

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Identiteitsfragmentatie bij DD

Aandoening

- Overige aandoening
- Dissociatiestoornissen

Synoniemen aandoening

ernstige dissociatieve stoornissen, persoonlijkheidsstoornis, traumagerelateerde stoornissen

Aandoening

Ook bij psychische stoornissen: persoonlijkheids- en gedragsstoornissen, posttraumatische stressstoornis

Betreft onderzoek met
Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Rijksuniversiteit Groningen

Overige ondersteuning: Ministerie van OC&W, Stichting tot Steun VCVGZ; Rino Zuid

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: Ernstige dissociatieve stoornissen, Identiteitsfragmentatie, Persoonlijkheidspathologie, Traumagerelateerde psychopathologie

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De belangrijkste studieparameters zijn de uitkomsten van de cognitieve taken.

Voor de hyperassociativiteitstaak een emotionele omwegscore en een

hyperassociativiteitsscore; voor de kaartsorteertaak scores op

zelfcomplexiteit, compartimentering, overlap, differentieel belang en aandeel

negatieve attributen; voor de emotieperceptietaak een nauwkeurigheidsscore voor

emotieherkenning en een score voor emotiegevoeligheid; voor de toekomstige

autobiografische geheugentest een toekomstige gebeurtenisspecificiteitsscore;

en ten slotte voor de dichotome denктаak, een dichotome denkscore, splitsscore

en negatieve denkscore.

Secundaire uitkomstmaten

Andere onderzoeksparameters hebben betrekking op relevante demografische

gegevens en kenmerken van de steekproef:

- Diagnose
- Slapeloosheid
- Emotieregulatie

- Traumatische ervaringen uit de kindertijd
- Interpersoonlijk functioneren
- Dissociatie-gerelateerde overtuigingen over het metageheugen
- Levendigheid van visuele en verbale verbeelding
- Identiteitsstijl
- Alexithymie
- Experiëntiële vermijding
- Dissociatie tussen zelf-toestanden

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Patiënten met ernstige dissociatieve stoornissen (DD), zoals andere gespecificeerde dissociatieve stoornis (AGDS) of dissociatieve identiteitsstoornis (DIS), worden gekenmerkt door identiteitsfragmentatie, wat inhoudt dat ze de ervaring rapporteren van het hebben van twee of meer verschillende identiteiten die zich grotendeels niet bewust zijn van elkaar. Daarnaast rapporteren deze patiënten verschillen tussen identiteiten in emoties en cognities (bijv. geheugen). Er is veel discussie over de etiologie van deze subjectief ervaren identiteitsfragmentatie bij DD. In het dominante praktijkgebaseerde model wordt identiteitsfragmentatie geconceptualiseerd als een trauma-gerelateerde reactie op ernstig jeugdtrauma (d.w.z. fysiek en/of seksueel misbruik), resulterend in verschillende identiteitstoestanden (bijv. trauma-vermijdend en trauma-gefixeerd). Volgens een recent ontwikkeld model, het schemamodusmodel van DD, wordt de ervaring van verschillende identiteiten bij DD daarentegen opgevat als de uitdrukking van onaangepaste schemamodi (d.w.z. het conceptualiseren ervan als een persoonlijkheidsstoornis). De twee modellen zijn het fundamenteel oneens over de vraag of DD meer vergelijkbaar is met trauma-gerelateerde pathologie of met persoonlijkheidspathologie. Tegengestelde hypothesen zijn gebaseerd op het testen van de aannames van deze twee modellen.

Doel van het onderzoek

Het doel van het huidige onderzoeksproject is om de aannames van de twee genoemde modellen te testen door de cognitieve prestaties van personen met DD

op verschillende taken (bijv. geheugenverwerking, emotieperceptie) te vergelijken met patiënten met trauma-gerelateerde psychopathologie (d.w.z. posttraumatische stress-stoornis, PTSS) en patiënten met persoonlijkheidspathologie (borderline persoonlijkheidsstoornis, BPS en vermijdende persoonlijkheidsstoornis, VPS).

Onderzoeksopzet

De studie omvat een quasi-experimentele opzet.

Inschatting van belasting en risico

De belangrijkste belasting in deze studie is de tijdsinvestering. Omdat het te belastend zou zijn om het diagnostisch onderzoek en cognitieve taken in één sessie uit te voeren, hebben we deze verdeeld in sessies over drie dagen, met een maximum van 3.25 uur (inclusief pauze) per dag. Om de patiëntlast verder te verminderen, zullen patiënten samen met een getrainde testassistent de interviews en testen in hun behandelcentrum uitvoeren. Gezonde deelnemers voeren de taken uit in het RUG-lab. We hebben een vergelijkbaar tijdschema en vergelijkbare procedure gebruikt in eerdere onderzoeken met DIS-patiënten (zie bijvoorbeeld het onderzoeksprotocol METc2009/109). Omdat alle metingen die in de huidige studie eerder zijn gebruikt en gevalideerd in empirisch onderzoek met vergelijkbare patiëntengroepen, verwachten we geen verdere nadelige effecten voor onze deelnemers.

Contactpersonen

Publiek

Rijksuniversiteit Groningen

Grote Kruisstraat 2/1
Groningen 9712TS
NL

Wetenschappelijk

Rijksuniversiteit Groningen

Grote Kruisstraat 2/1
Groningen 9712TS
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

Om in aanmerking te komen voor deelname aan dit onderzoek, moet een patiënt voldoen aan een van de volgende criteria volgens de DSM-5-criteria (APA, 2013):

- Een hoofddiagnose van dissociatieve identiteitsstoornis (300.14) of andere gespecificeerde dissociatieve stoornis (300.15), zoals bevestigd met behulp van de Multidimensional Inventory of Dissociation (MID; Dell, 2006) en de DIS-sectie van het Dissociative Disorders Interview Schedule DSM-5 version (DDIS; (Ross et al., 1989)
- Een hoofddiagnose van vermijdende persoonlijkheidsstoornis (301.82), zoals bevestigd door gebruik te maken van de APD-sectie van het SCID-5-PD-interview (First et al., 2016)
- Een hoofddiagnose van borderline persoonlijkheidsstoornis (301.83), zoals bevestigd door gebruik te maken van het BPS-gedeelte van het SCID-5-P-interview (First et al., 2016)
- Een hoofddiagnose van posttraumatische stress-stoornis (309.81), zoals bevestigd door gebruik te maken van de PTSD-checklist voor DSM-5 (PCL-5; Weathers et al., 2013) als gevolg van traumatische ervaringen uit de kindertijd voor de leeftijd van 12

Om in aanmerking te komen voor deelname als gezonde controle proefpersoon, mag een deelnemer op dit moment geen diagnose hebben van een psychische stoornis volgens de DSM-5-criteria (APA, 2013), inclusief de bovengenoemde stoornissen, zoals beoordeeld met behulp van de MID, SCID-5-PV en PCL-5.

Deelnemers met DIS die kunnen schakelen tussen verschillende identiteitstoestanden moeten:

- op verzoek kunnen schakelen tussen een zelfgekozen traumagefixeerde identiteit, een traumavermijdende identiteit en een overzichtsidentiteitstoestand

- in staat zijn om de taken in beide identiteitstoestanden uit te voeren zonder spontaan over te schakelen naar andere identiteiten
- de taken in beide identiteiten kunnen uitvoeren zonder tussenkomst van andere identiteiten

Deelnemers met AGDS worden niet gevraagd om tussen identiteitstoestanden te wisselen.

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

Een potentiële deelnemer die aan een van de volgende criteria voldoet, wordt uitgesloten van deelname aan dit onderzoek:

- Ernstig actueel middelenmisbruik (bijv. het gebruik van hallucinogenen, cannabis, amfetamineachtige stimulerende middelen en cocaïne; DSM-5)
- Gebrek aan spreekvaardigheid in het Nederlands
- Leeftijd onder de 18 jaar of boven de 65
- Een IQ onder de 80
- Om ethische redenen zullen die patiënten die momenteel in een crisis verkeren (d.w.z. een direct gevaar voor zichzelf of anderen vormen) worden uitgesloten (bijv. acuut hoog risico op zelfmoord of ernstig zelfbeschadigend gedrag, of ernstige agressiebeheersingsproblemen)

Onderzoeksopzet

Opzet

Type: Observationeel onderzoek, zonder invasieve metingen

Blinding: Open / niet geblindeerd

Controle: Geen controle groep

Doel: Algemeen wetenschappelijk

Deelname

Nederland

Status: Werving gestart

(Verwachte) startdatum: 08-01-2024

Aantal proefpersonen: 200

Type: Werkelijke startdatum

In onderzoek gebruikte producten en hulpmiddelen

Registratie: Geen registratie

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 05-12-2022

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: METC Universitair Medisch Centrum Groningen (Groningen)

Goedgekeurd WMO

Datum: 19-05-2023

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: METC Universitair Medisch Centrum Groningen (Groningen)

Goedgekeurd WMO

Datum: 22-05-2024

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: METC Universitair Medisch Centrum Groningen (Groningen)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL81040.042.22